

NAGRADE

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

**za najviša znanstvena i umjetnička dostignuća
u Republici Hrvatskoj za 2025. godinu**

**DAN HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I
UMJETNOSTI**

29. travnja 2026.

Predsjedništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, na svojoj 3. (311.) redovitoj sjednici, održanoj 25. ožujka 2026., na temelju prijedloga i mišljenja razreda Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, Izvješća Odbora za nagrade od 20. ožujka 2026. i članka 10. Pravilnika o postupku dodjele nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, tajnim glasovanjem donijelo je sljedeću

O D L U K U

o dodjeli

NAGRADA

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

za najviša znanstvena i umjetnička dostignuća
u Republici Hrvatskoj za 2025. godinu

1. Za područje društvenih znanosti nagradu dobiva:
- **Maja Pajnić, prof.** – za knjigu *Škrinja povlastica* (Hrvatski državni arhiv, Zagreb, 2023.)
2. Za područje matematičkih, fizičkih i kemijskih znanosti nagradu dobiva:
- **dr. sc. Suzana Szilner** – za rad *Quest for Cooper Pair Transfer in Heavy-Ion Reactions: The $^{206}\text{Pb} + ^{118}\text{Sn}$ Case*
3. Za područje prirodnih znanosti nagradu dobiva:
- **doc. dr. sc. Marko Šestan** – za znanstvenu cjelinu pod nazivom *Kontrola metabolizma glukoze u zdravlju i bolesti posredovana imunološkim sustavom*
4. Za područje medicinskih znanosti nagradu dobiva:
- **doc. dr. sc. Nikola Štoković** – za znanstvenu cjelinu pod nazivom *Prekliničko istraživanje i razvoj lijeka Ostegrow-C*
5. Za područje filoloških znanosti nagradu dobiva:
- **dr. sc. Jurica Polančec** – za knjigu *Glagolski vid: Uvod u aspektologiju* (Ibis grafika, Zagreb, 2024.)
6. Za područje književnosti nagradu dobiva:
- **Gabrijela Rukelj Krašković** – za knjigu *U kući i u vrtu bilo je puno cvijeća* (OceanMore, Zagreb, 2025.)

7. Za **područje likovnih umjetnosti** nagradu dobiva:
- **red. prof. art. Jagor Bučan** – za knjigu *Nutarnji oblik: O prikrivenome vidu likovnog umijeća* (Sandorf & Mizantrop, Zagreb, 2022.)
8. Za **područje glazbene umjetnosti i muzikologije** nagradu dobiva:
- **Mirela Ivičević** – za skladbu *Überlala. Song of Million Paths*, za violinu i orkestar.

Predsjednik Hrvatske akademije
znanosti i umjetnosti
Akademik **Velimir Neidhardt**

Autor fotografije: D. Skok

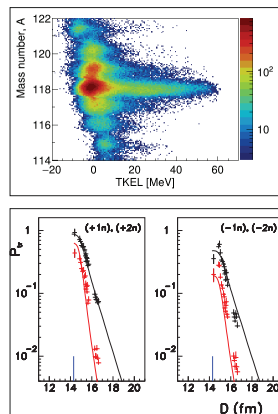
NAGRADA ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI

Maja PAJNIĆ, prof. (1981., Zagreb), na Filozofskome fakultetu u Zagrebu diplomirala je latinski i španjolski. U Hrvatskome državnom arhivu zaposlena je od 2008. kao arhivistica pri Odsjeku za starije arhivsko gradivo, od 2019. i kao načelnica tog odsjeka, danas u statusu arhivske savjetnice. Objavljivala je arhivska vrela i kataloge, priređivala izložbe te sudjelovala na znanstvenim i stručnim skupovima i međunarodnim projektima. Posebno se bavi rukopisnim ostavštinama hrvatskih plemićkih obitelji.

U knjizi *Škrinja povlastica* obrađene su 144 isprave na srednjovjekovnome latinskom, izdavane od 13. stoljeća nadalje, a koje su se od 1643. željom Hrvatskoga sabora čuvale u posebnoj škrinji kao dokumenti bitni za hrvatsku municipalnu („ustavnu“) tradiciju. Dok se povijesni kolektivni identiteti danas obično rekonstruiraju iz vizure našega vremena, u ovom se izdanju prvi put sustavno polazi od toga što su sami hrvatski staleži, kao nositelji hrvatske institucionalne prakse ranoga modernog razdoblja, u 17. stoljeću izdvojili kao ključno za svoj, a ujedno i državni interes. Isprave iz *Škrinje povlastica*, od kojih gotovo polovica dosad nije bila transkribirana i stručno obrađena, Maja Pajnić priredila je, protumačila i prevela uloživši visoku stručnost, nemjerljiv trud i krajnju priređivačku akribiju često se pritom upuštajući u dodatna istraživanja kako bi razjasnila pojmove iz sudbenosti, financija i vojske ili kako bi prikazala veze s drugim izvorima i širi politički kontekst.

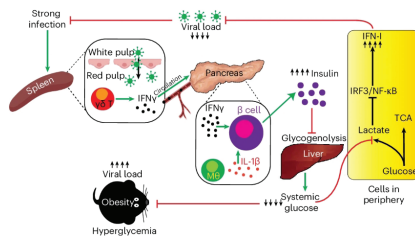
NAGRADA ZA MATEMATIČKE, FIZIČKE I KEMIJSKE ZNANOSTI

Dr. sc. **Suzana SZILNER** (1967., Osijek) obranila je dvojni doktorat između Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta *Louis Pasteur* u Strasbourgu 2001. na temu nuklearnih reakcija u sudarima lakih jezgara. U okviru međunarodne kolaboracije nastavlja raditi na eksperimentalnom proučavanju strukture jezgara izvan doline stabilnosti prema neutronski bogatim jezgrama. Kao znanstvena savjetnica u trajnom izboru od 2016. je godine i voditeljica Laboratorija za nuklearnu fiziku Instituta *Ruđer Bošković*.

Suzana Szilner postigla je velik napredak u razumijevanju uloge koju igra sparivanje čestica u sudarima mnogočestičnih sustava atomskih jezgara. Njezino dostignuće objavljeno je u seriji od četiri znanstvena članka u prestižnim svjetskim znanstvenim časopisima. U navedenim radovima prikupljeni su kvalitetni eksperimentalni podaci, čija interpretacija pokazuje da se dvije jezgre koje se sudaraju ponašaju poput Josephsonova spoja, koji je u fizici čvrstog stanja izvanredan primjer makroskopskoga kvantnog fenomena za koji je dodijeljeno ukupno šest Nobelovih nagrada uključujući i ovogodišnju. Desetljećima su nuklearni fizičari pretpostavljali da se slični efekti mogu pojaviti na mnogo manjim skalama kao što je atomska jezgra. Efekti prijenosa koreliranih, kvantnomehanički spregnutih parova nukleona eksperimentalno su potvrđeni u sudarima jezgara različitih struktura te različitog omjera broja protona i neutrona.

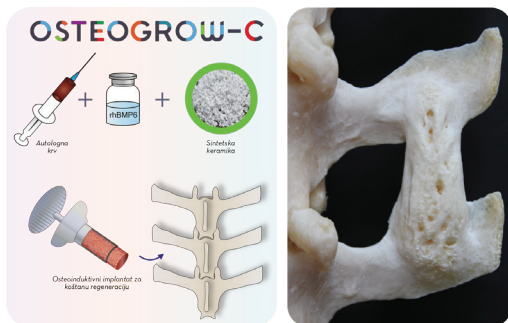
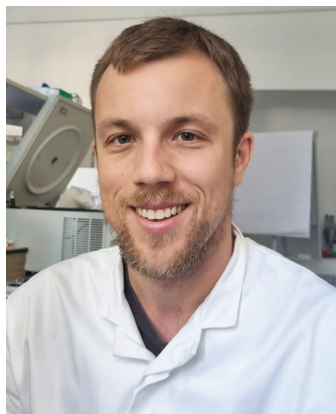
NAGRADA ZA PRIRODNE ZNANOSTI

Doc. dr. sc. **Marko ŠESTAN** (1987., Zagreb) diplomirao je na Veterinarskome fakultetu u Zagrebu 2012., a doktorirao na Medicinskome fakultetu u Rijeci 2018. Nakon obrane doktorata odlazi kao stipendist Europske organizacije za molekularnu biologiju (*European Molecular Biology Organization – EMBO*) na usavršavanje u Centar *Champalimaud* za istraživanje nepoznatoga (*Champalimaud Center for Unknown*) u Lisabonu, a zatim se vraća na Medicinski fakultet u Rijeci, gdje je izabran za docenta. Voditelj je *Starting Granta* Europskoga istraživačkog vijeća (*European Research Council – ERC*) i *Installation Granta* EMBO-a te je dobitnik Državne nagrade za znanost.

Marko Šestan otkrio je da lučenje interferona gama tijekom virusne infekcije izravno smanjuje osjetljivost mišića na inzulin, što rezultira kompenzatornom hiperinzulinemijom kako bi se održala normalna razina glukoze u krvi i pojačao specifični antivirusni odgovor, što je objavljeno u časopisu *Immunity*. U drugom radu, objavljenom u časopisu *Nature Immunology*, pokazao je da jake, ali nesmrtonosne infekcije mogu sniziti razinu šećera u krvi, što smanjuje razinu laktata u stanicama, čime se pojačava lučenje interferona tipa I. Stanje hiperglikemije koči lučenje tih antivirusnih citokina i time povećava rizik od težih ishoda virusnih infekcija. Treće otkriće, objavljeno u časopisu *Science*, pokazuje da imunološke stanice mogu putovati iz crijeva u gušteraču pod kontrolom živčanog sustava te regulirati hormon glukagon. Taj Markov opus vrijedan je doprinos razumijevanju suradnje imunskog, endokrinog i živčanog sustava u regulaciji prometa i metabolizma glukoze.

NAGRADA ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

Doc. dr. sc. **Nikola ŠTOKOVIĆ** (1992., Pula) docent je na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Njegov znanstveni interes usmjeren je na istraživanje biologije koštanih morfogenetskih proteina i njihovu primjenu u regenerativnoj medicini. Za svoj dosadašnji rad nagrađen je s više međunarodnih nagrada, a 2025. primljen je u članstvo u Akademiji koja djeluje u sklopu Europskoga društva za istraživanje kalcificiranih tkiva (ECTS). Voditelj je više znanstvenih projekata te je imao važnu ulogu u provedbi projekata Znanstvenog centra izvrsnosti za reproduktivnu i regenerativnu medicinu te H2020 projekta *OSTEOproSPINE*.

Štoković je dao izniman doprinos pretkliničkom istraživanju i razvoju lijeka Osteogrow-C i imao je jednu od ključnih uloga u tome. U dosadašnjem radu proveo je opsežna istraživanja lijeka Osteogrow-C na modelima potkožnog eseja u štakora te je optimalne formulacije lijeka translatirao na modele posterolateralne spinalne fuzije u kunića i ovce te na model segmentalnog defekta lakatne kosti u kunića. Njegova istraživanja omogućila su završetak pretkliničkog razvoja lijeka Osteogrow-C te definiranje optimalne formulacije za daljnju evaluaciju u kliničkim istraživanjima. Osim potencijalno velike važnosti u translacijskoj i kliničkoj medicini, njegova su istraživanja znatno pridonijela i razumijevanju biologije ektoپیčne osteogeneze potaknute koštanim morfogenetskim proteinima. U posljednjih pet godina te su studije rezultirale s ukupno 11 znanstvenih radova.

NAGRADA ZA FILOLOŠKE ZNANOSTI

Dr. sc. **Jurica POLANČEC** (1989., Zagreb) diplomirao je lingvistiku i francuski jezik na Filozofskome fakultetu u Zagrebu 2014., a doktorirao je 2020. s disertacijom iz lingvističke tipologije na Sveučilištu u Zadru. Stručno se usavršavao u Lyonu (2013.) i Leipzigu (2018.); od 2017. do 2023. bio je asistent i viši asistent na Odsjeku za lingvistiku Sveučilišta u Zagrebu, a trenutno je znanstveni suradnik u Staroslavenskom institutu u Zagrebu. Dobitnik je Nagrade *Branko Kuna* za mlade istraživače u području sintakse hrvatskoga jezika (2024.).

Knjiga *Glagolski vid: Uvod u aspektologiju* dr. sc. Polančeca prvi je pokušaj u hrvatskome jezikoslovlju da se glagolski vid u hrvatskome jeziku promatra s poredbenoga i kontrastivnoga gledišta. Originalan doprinos te knjige sastoji se ponajviše u opisu akcionalnih razreda (tzv. leksičkoga vida), u kojem se inzistira na primjenjivosti na hrvatski jezik, a napušta se dosad dominantan pristup u kojem se na hrvatski često nekritički pokušavaju primijeniti kategorizacije razvijene za druge, obično neslavenske jezike. Knjiga *Glagolski vid: Uvod u aspektologiju* izvanredan je prinos našem jezikoslovlju zato što primjenjuje suvremene funkcionalne i tipološke sintaktičko-semantičke teorije na opis kategorije vida, ali i stoga što na nov način opisuje jedan tipološki bitan dio gramatike hrvatskoga jezika. Ta je knjiga upotpunila i na nov način uobličila naše spoznaje o kategoriji vida i o akcionalnosti u hrvatskome jeziku.

NAGRADA ZA KNJIŽEVNOST

Autor fotografije:
Munever Salihović

Gabriijela RUKELJ KRAŠKOVIČ (1980., Zagreb) likovna je umjetnica, članica Hrvatskoga društva likovnih umjetnika. Izlagala je na samostalnim i skupnim izložbama u zemlji i inozemstvu. Debitantica je godine po izboru festivala Sa(n)jam knjige u Istri. Živi i djeluje u Zagrebu.

Svojim književnim prvijencem, romanom *U kući i u vrtu bilo je mnogo cvijeća*, Gabriijela Rukelj Krašković ispričala je mozaičnu priču o odrastanju, obiteljskim odnosima, o načinu kako se udomljeno dijete osjeća u novoj sredini, o traumi susreta s biološkim roditeljima i suočavanju s bolešću, o sjećanjima, mirisima i gubitcima. U svojem pisanju autorica je usredotočena na obiteljske odnose i izgradnju sebe kao osobe suptilno i dramaturški precizno evocirajući postupke, šutnju kao oblik komunikacije i emocionalne pukotine. Dvije riječi iz naslova romana višestruki su simboli. Kuća nije samo fizički prostor nego mjesto oživljavanja djetinjstva, svjedok obiteljskih odnosa, simbol sigurnosti, ali i zatvorenosti. Cvijeće ima višestruku simboliku, od ljepote života do prolaznosti i krhkosti. Jezik otkriva ono što je prešućeno, izgubljeno ili iskrivljeno. Čitak, pozitivan i asocijativno funkcionalan, taj roman *hommage* je intimizmu Irene Vrkljan, ali i osebujna, emocionalno snažna, duboko proživljena proza koja osvaja svojom iskrenošću, istinitošću i ljepotom.

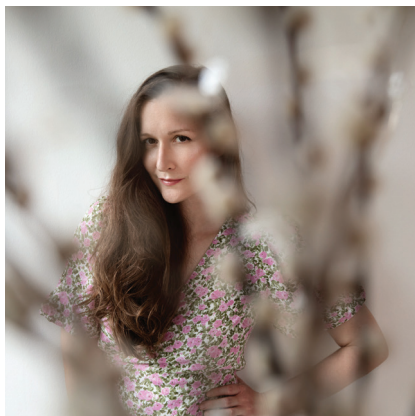
NAGRADA ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Red. prof. art. **Jagor BUČAN** (1968., Zagreb) u Zagrebu je završio Školu primijenjene umjetnosti i dizajna i Srednju muzičku školu *Blagoje Bersa*, Odsjek gitare. Diplomirao je 1992. na Slikarskome odsjeku Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu, gdje je od 1996. zaposlen najprije kao asistent (Teorija prostora), od 1999. predaje slikarstvo na Odsjeku za konzerviranje i restauriranje umjetnina, a od 2023. u zvanju je redovitoga profesora u trajnom izboru. Osim što se bavi slikarstvom i likovnom teorijom, piše eseje, kurira izložbe te uređuje knjige.

Knjiga *Nutarnji oblik: O prikrivenome vidu likovnog umijeća*, objavljena 2022. u Zagrebu, izvorni je znanstveni rad iz područja likovne teorije, ontologije slikarstva te strukturalne analize slikarskoga djela. U knjizi se razmatra danas zapostavljeno pitanje izvrsnosti likovnoga, odnosno slikarskoga djela. Razmatra se svojstvo djela – što sliku kao takvu kvalitativno razlikuje od drugih slikarskih djela ili vizualnih tvorevina. Autor se služi geometrijskom analizom i geometrijskim crtežima pomoću kojih analizira konkretne slike da bi pokazao i dokazao kvalitetu. Knjiga je izvorno djelo koje po svojem metodološkom pristupu i spoznajnom domašaju predstavlja iznimku u novijoj domaćoj teorijskoj likovnoj publicistici. Autor je jedan od rijetkih hrvatskih slikara koji uz likovno stvaralaštvo znatan doprinos istodobno daje na polju teorije umjetnosti.

NAGRADA ZA GLAZBENU UMJETNOST I MUZIKOLOGIJU

Autor portreta: Rui Camilo / EvS Stiftung

Autor fotografije djela: Alex Woodward /BBC

Mirela IVIČEVIĆ (1980., Split) skladateljica je čije je stvaralaštvo usredotočeno na subverzivni potencijal zvuka. Završila je studij kompozicije i teorije glazbe na Muzičkoj akademiji u Zagrebu u klasi profesora Željka Brkanovića, kao i poslijediplomske studije kompozicije na Umjetničkom sveučilištu u Grazu kod profesora Beata Furrera te medijske kompozicije i primijenjene glazbe na Sveučilištu za glazbu i izvedbene umjetnosti u Beču u klasi Klaus-a-Petera Sattlera. Dobitnica je brojnih nagrada i priznanja za kompoziciju te je jedna od osnivačica Black Page Orchestra, bečkog ansambla posvećenog radikalnoj i beskompromisnoj glazbi današnjice.

Kompozicija *Überlala. Song of Million Paths* iznimno je umjetničko ostvarenje suvremene orkestralne glazbe te je jedan od najvažnijih autorskih doprinosa recentnoj europskoj glazbenoj produkciji. Djelo je praižvedeno 23. ožujka 2024. u Bruxellesu u izvedbi Briselske filharmonije pod ravnanjem Ilana Volkova, uz solista Ilyju Gringoltsa na violini. *Überlala* je djelo koncipirano kao kontinuirano glazbeno putovanje za violinu i orkestar, bez jasno razgraničenih stavaka, ali s nizom unutarnjih prijelaza, prekida i novih početaka. Glazbeni jezik djela obilježen je izrazitim kontrastima: eksplozivne, energične zvučne mase smjenjuju se s krhkim, gotovo suspendiranim trenucima tišine i napetosti. Posebna vrijednost skladbe leži u skladateljicijnoj sposobnosti da kompleksne suvremene kompozicijske tehnike poveže s neposrednom emocionalnom komunikativnošću.

ODBOR ZA NAGRADE

Predsjednik:
akademik **Josip Madić**

Članovi:
akademkinje i akademici **Nevenka Čavlek, Marko Tadić,**
Mario Šlaus, Silvana Vranić, Sibila Petlevski,
Igor Fisković, Koraljka Kos, Ivan Petrović

Tajništvo:
Dejan Šmehil

Lektura: Maja Silov Tovernić
Oblikovanje: Nina Ivanović